

RES 1.0 beoordeeld met 7+ Een mooie start voor Zoeterwoude

Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland heeft de zeven regionale energieplannen (RES 1.0) voor Zuid-Holland beoordeeld en een cijfer gegeven. Holland Rijnland, waar Zoeterwoude bij hoort, scoort een 7+. Slechts één plan scoorde hoger. Een mooie start!

Doel van het beoordelen van de energieplannen is om goed overzicht te hebben op de punten die voorspoedig gaan en waar volgens Natuur- en Milieufederatie Zuid-Holland nog aandacht nodig is. De zeven plannen werden beoordeeld op drie hoofdonderwerpen: bescherming natuur- en landschapswaarden, betrekken van bewoners en het halen van de klimaatdoelen. Per hoofdonderwerp zijn vier punten onder de loep genomen, zoals bijvoorbeeld de maatschappelijke kosten en opbrengsten. En ook de wijze waarop het participatieproces, de manier waarop inwoners en ondernemers kunnen meedenken en -praten, een plek krijgt.

Sterke punten en aandachtspunten

Natuur- en Milieufederatie vond in onze RES 1.0 onder andere de ambitie voor zonne-energie opwekken via daken en verharding en de bescherming van natuur en landschap, door windturbines alleen bij infrastructuur toe te staan, sterke punten. Naast deze sterke punten werd ook een aantal aandachtspunten meegegeven. Die nemen we mee in de uitwerking van RES 2.0. Voorbeelden van aandachtspunten zijn onder andere het participatieproces en onderzoek naar de mogelijkheden van geothermie.

Meer informatie op milieufederatie.nl

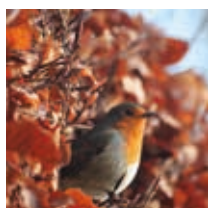
Hebben we straks nog voldoende stroom?

Onze stroombehoefte stijgt en de huidige capaciteit van het elektriciteitsnetwerk is niet genoeg om in de toekomst iedereen voldoende stroom te leveren. Daarom is een nieuw elektriciteitsverdeelstation in de regio hard nodig.

Door de energietransitie neemt de elektriciteitsbehoefte toe. Maar ook doordat het aantal huishoudens groeit en we steeds meer elektrische apparaten gebruiken stijgt de behoefte. Netbeheerders, betrokken gemeenten, waaronder Zoeterwoude, en de provincie onderzoeken gezamenlijk zeven mogelijke locaties voor een extra elektriciteitsverdeelstation. Hieronder ook een locatie in Zoeterwoude.

Wat is de RES?

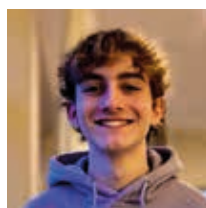
Alle Nederlandse gemeenten moeten een plan maken voor de uitvoering van de energietransitie. Dit plan heet de Regionale Energie Strategie. Dit hoeven we gelukkig niet alleen te doen. Onder de naam Holland Rijnland werken we hiervoor met twaalf andere gemeenten in de regio samen.

Hagen voor vogels in je tuin P9

Energietransitie Halen we onze doelen? P4

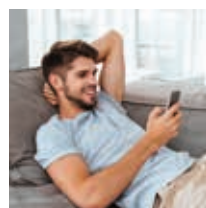
Werre chat met wethouder Ton de Gans P6

Houtwerf onderneemt duurzaam P8

Zwerfafval in de ban P10

BuurtWarmte-Wijzer-App Rijndijk P6

Agenda

7 t/m 13 maart
Week van de Afvalhelden
weekvandeafvalhelden.nl

7 t/m 13 maart
Nationale Week Zonder Vlees
weekzondervlees.nl

11 en 12 maart
NL Doet
nladoet.nl

19 maart
Landelijke Opschoondag
nederlandschoon.nl

26 maart
Earth Hour
wwf.nl/kom-in-actie

7 mei
Lentemarkt Zoeterwoude

Colofon

Uitgave gemeente Zoeterwoude
Nr 2; februari 2022

Contactgegevens

info@zoeterwoudegaatgoed.nl
(071) 580 6300
Postbus 34
2380 AA Zoeterwoude
zoeterwoudegaatgoed.nl

Eindredactie

Anoesjka Bekker

Vormgeving

Joyce Meijer

Drukwerk

Drukkerij Holland BV
De GOED-krant wordt gedrukt
op voorBIJ® papier

gemeente
Zoeterwoude

Omarm de chaos

Pas las ik het boek 'Omarm de chaos' van Jan Rotmans. Rotmans is hoogleraar transitiekunde en duurzaamheid aan de Erasmus Universiteit.

Rotmans schetst in dat boek dat we ons op een kantelpunt bevinden. Alles wat vanzelfsprekend lijkt, staat ter discussie. Waar gaat het immers niet over verandering: energietransitie, transitie van de ruimte, zorg, bestuurscultuur en het financiële stelsel. Transities zijn aan de orde van de dag. Het gaat dan ook over grote vraagstukken, waar we mee te maken hebben: klimaatverandering, verlies aan biodiversiteit (soortenrijkdom) en sociale en economische gelijkheid.

Zonder chaos geen verandering

We zijn als mensen van nature vooral gericht op stabiliteit en continuïteit. De stelling van Rotmans is dat chaos juist nodig is om verder te komen in een verandering. Zijn boodschap: de chaos waarin we nu zitten is tijdelijk. We zijn op weg naar een ander type economie en samenleving.

Persoonlijke transitie

Het mooie van het boek vind ik dat hij niet wijst naar het systeem, of naar de politiek. In zijn boek zoomt hij uit, gaat hij boven de grote vragen hangen. Hij zoomt ook in: wat kan ik persoonlijk doen? Persoonlijke transitie dus. Ook daar wijdt Rotmans een heel hoofdstuk aan, met verbinding als sleutelwoord. Verbinden met jezelf, verbinden met anderen.

Omarm de chaos. Ik vind het een inspirerend boek. Het verhaal van Rotmans biedt inzicht en perspectief.

Transities zijn mensenwerk. 'Laten we samen voor de doorbraak gaan', schrijft Rotmans aan het eind van zijn inleiding. Zijn boek is een oproep om verder te kijken dan de waan van de dag. En om toch vooral te beginnen met de verandering van mijn eigen leefstijl.

Verbinding met verlies

We gaan op een andere manier wonen, werken en energie gebruiken. Alles verandert. Bij verandering en transitie focussen we vooral op vernieuwing. Maar vergeet niet dat transitie ook verlies oplevert. Omdat we afscheid (moeten) nemen van het bestaande. Het woord verbinding heeft een belangrijke plek in het boek van Rotmans. Verbinding met transformatie, verandering, vernieuwing. Ik zou zeggen: verbinding ook met het verlies. Waarom dat van belang is? Zonder afscheid van het bestaande, zonder verlies, is er geen ruimte voor het nieuwe.

'Beginnen met veranderen van mijn eigen leefstijl'

Neem weerstand serieus

Weerstand tegen verandering is zichtbaar geworden verlies. Neem die weerstand dan ook in beleid en bestuur serieus! Dat beleid lijkt soms selectief: positieve focus op koplopers van de transitie aan de ene kant, verlies afwentelen op specifieke groepen anderzijds. Om deze abstracte gedachte concreet te maken: in hoeverre is dit van toepassing op de boerenprotesten van de afgelopen jaren?

Kortom: omarm de chaos, én vergeet in de transitie niet afscheid te nemen van het bestaande. O ja, als je een inspirerend boek wilt lezen over transitie: mijn leestip heb je :)

Ton de Gans

wethouder energietransitie

Zon op daken - Wind op land

Zonnepanelen bij Kaasboerderij van Veen

Met zonnepanelen en windturbines kunnen we op een effectieve manier elektriciteit duurzaam opwekken. De gemeenteraad maakt de afweging hoe en op welke plekken we dit binnen Zoeterwoude het beste kunnen realiseren en kijkt daarbij naar meer dan alleen duurzame belangen.

‘Zoeken naar balans tussen natuurlijke uitstraling omgeving en duurzame technieken’

De gemeenteraad moet er ook voor zorgen dat wonen in Zoeterwoude fijn, gezond en veilig blijft. En dat er voldoende ruimte is voor bedrijven en recreatie. In Zoeterwoude willen we dan ook zo veel als mogelijk zonnepanelen op (grote) daken

plaatsen. In het weiland kiezen we dan juist (naast koeien) weer liever voor windturbines in plaats van zonnepanelen.

Windturbines Grote Polder

Op dit moment zijn er nog geen vergunningen aangevraagd voor het bouwen van windturbines. De gemeenteraad zegt nu dus nog geen ‘ja’ of ‘nee’. Wel hebben Groener Zoeterwoude, Rijnland Energie coöperatie en Eneco de handen ineengeslagen om te onderzoeken of het mogelijk is om windturbines te bouwen in de Grote Polder langs de A4 en de N11. Deze locaties zijn in de RES 1.0 aangewezen als zoekgebied. De gemeente ondersteunt daarom dit onderzoek. We letten erop dat de mensen die in de buurt wonen betrokken worden bij de keuzes die door de initiatiefnemers gemaakt moeten worden. Daarbij houden we rekening met natuur en landschap.

Bloeiend Rijnke!

Ook bedrijfsterreinen bieden kansen om bij te dragen aan een gezonder Zoeterwoude. Afgelopen najaar is het project ‘Boeiend en Bloeiend Rijnke’ op de Rijnke boulevard afgerond. Veel steen is vervangen door groene vakken en bomen.

Met de vele groenvlakken wordt de lucht schoner en gezonder en wordt ook een belangrijke stap gezet in het klimaatbestendig maken van Zoeterwoude-Rijndijk. Er ontstaat meer biodiversiteit en biedt kleine dieren extra leefruimte. Bij hevige regenbuien kan het water op natuurlijke wijze in de grond wegzakken en in de zomer bieden de bomen schaduw en bescherming tegen hitte. En, uiteraard, het winkelgebied wordt met een groene uitstraling ook een stuk aantrekkelijker.

In de volgende krant geven we een fleurige reportage van het resultaat!

Grote Polder is de Rijnke Boulevard voorgedaan in het vergroenen. Hier kan je al goed zien hoe het uiteindelijke resultaat wordt.

ACTIE: Gratis warmtescan voor je straat

Tijdens de wintermaanden is het IR-team van Zoeterwoude Duurzaam actief. Met de actie ‘Met een camera door je straat’ kun je je als bewonersgroep van minimaal tien aangesloten woningen aanmelden om een warmtescan te laten maken. Zo breng je in

beeld waar eventueel warmte vanuit huis maar buiten lekt. Door die plekken heel gericht te isoleren, kun je veel gas en dus geld besparen.

Meer informatie over de actie vind je op pagina 11.

Over 8 jaar: 83 miljard minder CO₂-uitstoot!

Hoe gaan we dat doen?

In het Klimaatakkoord van 2019 is afgesproken dat we heel veel minder CO₂ gaan uitstoten ten opzichte van 1990. De doelstelling is opgedeeld in twee termijnen: 49% minder in 2030 en 95% minder in 2050. Vorig jaar was onze uitstoot niet gedaald maar zelfs gestegen naar bijna 165 miljard! We hebben dus nog een flinke uitdaging voor ons liggen.

Samenwerken in RES-regio Holland Rijnland

Nederland is 'opgeknipt' in dertig regio's. Binnen deze regio's werken gemeenten samen aan de doelstellingen. Elke regio heeft een eigen Regionale Energiestrategie (RES) opgesteld. Gemeente Zoeterwoude werkt samen binnen de RES-regio Holland Rijnland.

Afgelopen zomer hebben de gemeentes van Holland Rijnland afgesproken hoe wij in de regio energie gaan besparen. Op welke plekken we duurzame elektriciteit gaan opwekken en alle woningen zonder aardgas blijven verwarmen.

Energietransitie: van regio naar Zoeterwoude

De afgelopen maanden hebben we veel contact gehad met inwoners, organisaties en professionals in Zoeterwoude over de energietransitie. We geven informatie en krijgen informatie. Van inwoners, ondernemers en bedrijven en professionals. Ook in de toekomst blijven we dit doen, de energietransitie is tenslotte van iedereen.

Met elkaar in contact blijven doen we op verschillende manieren. Bijvoorbeeld met informatieavonden en via nieuwsberichten. Online enquêtes of persoonlijke

gesprekken tijdens de GOED-weken. Zo hebben we gehoord welke mogelijkheden én onmogelijkheden er in Zoeterwoude zijn. Professionele partijen hebben onderzoeken en berekeningen uitgevoerd. Bijvoorbeeld over het huidige energieverbruik en de maximale mogelijkheden om te besparen op het energieverbruik.

RES 1.0 is akkoord

Iedereen kon in het najaar 2020 reageren op het concept van de afspraken (RES 1.0). De RES 1.0 is vastgesteld door alle gemeenteraden van de gemeenten in regio Holland Rijnland, de provincie en waterschappen. Dit betekent dat alle overheden nu samen aan de slag gaan met de afspraken uit het klimaatakkoord.

'Halen we onze doelen? Of moet er een tandje bij?'

De volgende stap

Alle overheden gaan nu samen aan de slag met de afspraken uit het klimaatakkoord. Projecten starten op binnen de RES 1.0. Kleine en grote projecten om elektriciteit op te wekken en huizen aardgasvrij te verwarmen. Zomer 2022 bekijken we hoe ver we zijn en gaan we aan de slag met RES 2.0 voor 2023.

Doelstelling 2050: 95% minder CO₂-uitstoot in Nederland

Verlagen CO₂-uitstoot in Nederland

1990: 163 miljard CO₂
2030: 83 miljard CO₂ (49% minder uitstoot)
2050: 8 miljard CO₂ (95% minder uitstoot)

Resultaat 2020:

Uitstoot gestegen naar 164,5 miljard CO₂

De **temperatuur** in Nederland is in de afgelopen dertig jaar toegenomen met gemiddeld 1,1 °C.

Dat is ruim twee keer zoveel als de toename van de gemiddelde wereldtemperatuur in dezelfde periode.

Sinds het begin van de metingen in 1901 is de jaartemperatuur met ruim 2 °C toegenomen.

Bron: KNMI

Gevolgen CO₂-uitstoot

Door toename van CO₂ in de lucht, stijgt de gemiddelde temperatuur op aarde. Stijgt de temperatuur meer dan 1,5 graad, dan heeft dit grote gevolgen. Zo stijgt de zeespiegel, komen er langere periodes van hitte en droogte afgewisseld door periodes met extreem veel neerslag. Dit kan zorgen voor overstromingen, mislukte oogsten en hongersnood. Meer vluchtelingen, ziekten en plagen.

Bron: klimaataankoord.nl

Windturbines zoeken eigenaar

Er zijn weer nieuwe kansen om mede-eigenaar te worden van De Watergeuzen, de twee windturbines langs de A4 bij La Place. Rijnland Energie Coöperatie start binnenkort de derde uitgifte. De eerste twee rondes vlogen de participaties de deur uit. Wees er dus snel bij: op=op!

Inwoners van Zoeterwoude en omgeving brachten afgelopen jaar maar liefst € 1,1 miljoen bij elkaar. Genoeg voor coöperatie Rijnland Energie om de turbines over te nemen. Maar... de tweede molen moeten we nog wel afbetalen. In totaal hebben we € 1,6 miljoen nodig. De coöperatie zoekt dus nog méér windmolenaars, zodat beide

Watergeuzen 100% eigendom worden van ons, de omwonenden.

Stukje windmolen voor jezelf of je kind

Vind je duurzame energie belangrijk? Wil je iets te zeggen te hebben over windturbines in je buurt? En lijkt het je interessant om zelf iets te verdienen aan de wind die vlakbij wordt opgewekt? Doe dan mee, de nieuwe inschrijfronde start op 1 maart 2022. Een participatie kost € 250. Heb je al participaties? Koop er gerust nog een paar, bijvoorbeeld voor je (klein) kinderen.

Meer info:

www.wekopendewatergeuzen.nl

Lid worden en meedoen!

Om te profiteren van windenergie word je eerst lid van Coöperatie Groener Zoeterwoude. Zend een mail naar groenerzoeterwoude@outlook.com. Meld je daarna aan op wekopendewatergeuzen.nl via de blauwe button voor het inschrijfformulier.

ZD2030 zoekt versterking!

Zoeterwoude Duurzaam 2030 is een actieve groep enthousiaste vrijwilligers die zich inzet voor een duurzaam Zoeterwoude. We helpen burens graag een stap verder en delen onze ervaringen met het besparen van energie en het verduurzamen van woningen.

We geven ondersteuning bij het aanvragen van subsidies en het inkopen van groene stroom. Dit doen we vrijwillig en er zijn dan ook geen kosten verbonden.

We willen groeien

Ben jij al duurzaam bezig, of vind je het onderwerp interessant? Woon je in Zoeterwoude, heb je wat uurtjes over en vind je het leuk om je ook als vrijwilliger in te zetten voor een duurzaam en groen dorp? Dan zijn deze vacatures misschien iets voor jou.

Vacature Secretaris

We zoeken een secretaris die ons helpt met de organisatie van buurtprojecten en kraampjes voor bijvoorbeeld de Lentemarkt. Daarnaast verzorgt de secretaris de verslagen van de bestuursvergaderingen.

Vacature Communicatie

Ook zoeken we een Medewerker Communicatie die ons komt helpen met het informeren van onze dorpsgenoten over duurzame tips, en nieuwsberichten plaatst op de website en sociale media.

Heb je vragen?

Jos Atteveld vertelt je graag meer! Neem per mail contact op: info@zd2030.nl.

Kijk voor wie we zijn en wat we doen op zd2030.nl.

Regionale samenwerking energietransitie

Samen op weg naar aardgasvrije samenleving

Sinds oktober vorig jaar werkt Zoeterwoude samen met Leiden, Leiderdorp, Oegstgeest, Voorschoten en Katwijk aan de warmtetransitie: samenwerkingsverband Warmte Leidse Regio. Voorheen werkten we al informeel samen aan een warmteronde die straks de woningen duurzaam moet verwarmen. Er is een projectorganisatie opgericht die de komende twee jaar belangrijke onderzoeken uitvoert.

Het aardgasvrij verwarmen van de gebouwde omgeving is in alle gemeenten in volle gang. Het is een complex vraag-

stuk waarbij ontwikkelingen elkaar snel opvolgen. Een gezamenlijke aanpak is dan ook hard nodig. Door samen te werken

kunnen we de transitie beter uitvoeren dan ieder apart. We kunnen ook beter letten op belangrijke 'publieke waarden'. Dit zijn bijvoorbeeld betaalbaarheid, haalbaarheid, duurzaamheid, betrouwbaarheid en tijdigheid.

ORES: Open Regionaal Energiesysteem

Het streven is om een Open Regionaal Energiesysteem (ORES) te ontwikkelen waarmee we buurten en wijken in de regio gezamenlijk aardgasvrij kunnen maken. Hiervoor gebruiken we de 'multi-bronnen strategie'. Hiermee bedoelen we dat meerdere warmtebronnen op het ORES aansluiten zodat er concurrentie ontstaat. Zo blijf je als inwoner de vrije keuze houden welke 'warmte' je afneemt. Op dit moment kijken we naar de mogelijkheden voor restwarmte en geothermie (aardwarmte).

Begin december vorig jaar was er een eerste (online) overleg met de gemeenteraden van alle zes gemeenten. Er is vooral gesproken over het veiligstellen van de 'publieke waarden' en de vorm en uitwerking van een ORES.

Transitievisie warmte Zoeterwoude

Routekaart naar aardgasvrije woningen

De Transitievisie Warmte is een verplicht beleidsstuk dat elke gemeente moet maken. Met de visie schetst de gemeente een 'routekaart' naar een aardgasvrije bebouwde omgeving in 2050. Ook staat aangegeven of je zelf (individueel) aan de slag gaat, of dat de gemeente de mogelijkheid en ondersteuning biedt om gezamenlijk (collectief) aan de slag te gaan. Als woningeigenaar kies je uiteindelijk zelf wat je doet.

Basis voor de visie is een onderzoek naar mogelijke alternatieven voor aardgas, dat Zoeterwoude samen met regio Holland-Rijnland in 2019 heeft laten uitvoeren. Per wijk is gekeken wat het best geschikt is; individuele of collectieve technieken. Onze aanpak richt zich erop om samen te werken aan een haalbare visie voor elke wijk, met duidelijke kaders om aan de slag te gaan.

Zoeterwoude Rijndijk eerste wijk

Onderdeel van de Transitievisie Warmte is

het selecteren van een wijk waar de warmtetransitie van start gaat. In 2019 is gestart met het voorbereiden van Zoeterwoude Rijndijk, die als eerste wijk in Zoeterwoude aardgasvrij wordt gemaakt.

Aansluiting nieuwste ontwikkelingen

Elke vijf jaar wordt de Transitievisie geactualiseerd. De afgelopen jaren waren er zo veel nieuwe ontwikkelingen, dat we ervoor kozen de actualisatie al na twee jaar uit te voeren. Zo blijven we goed aangesloten op de nieuwste technieken en mogelijkheden.

'Van klimaatkoord naar wijkgerichte aanpak'

Variantenstudie voor keuzes alternatieven

Gelijktijdig is ook een zogenoemde 'variantenstudie' voor heel Zoeterwoude toegevoegd. De Transitievisie Warmte ondersteunt en geeft richting in het maken van

keuzes voor alternatieven op aardgas. Zo kunnen inwoners, waar mogelijk, zelf aan de slag gaan. Of dat nou een stapsgewijze aanpak betreft voor woningen die nog moeten beginnen, of alleen nog de laatste stap moeten nemen.

Ben je op zoek naar inhoudelijke en technische informatie over de transitievisie? Op de duurzame site van gemeente Zoeterwoude vind je de Transitievisie Warmte inclusief de uitkomst van de variantenstudie. zoeterwoudegaatgoed.nl

BuurtWarmteWijzer-App

Binnenkort start in Zoeterwoude Rijndijk een proef met de BuurtWarmteWijzer-App. De app geeft informatie over de technische staat van je woning. Met de app ga je op zoek naar de juiste technieken om jouw woning aardgasvrij te maken. Hiermee bespaar je kosten en tijd. Want je doet dit wanneer het jou uitkomt, gewoon thuis op de bank.

Naast de persoonlijke mogelijkheden, geeft de app ook inzicht in regelingen en activiteiten die er in jouw wijk zijn. Hiervoor kun je je desgewenst aanmelden en meedoen. En je kunt je voorkeur uitspreken voor collectieve of individuele technieken.

Hoe werkt de app?

De basis van de app is een 'variantenstudie'. Op een kaart van Zoeterwoude staat in welke delen van Zoeterwoude vooral individuele, en in welke delen collectieve technieken het best geschikt zijn. Deze kaart is ontwikkeld op basis van vrij beschikbare, open data. De app bevat een woningdossier. Als je hier je gegevens invult, krijg je een advies op maat voor jouw woning. Hoe meer mensen gegevens van hun woning invullen, des te gericht kunnen er berekeningen op maat worden gemaakt voor de toekomstscenario's.

Vanuit deze toekomstscenario's worden

gezamenlijke én individuele warmteoplossingen berekend. Hieruit volgt voor ieder individueel adres én de gehele buurt een energieadvies. Met dit advies kun je de beste keuzes maken voor je eigen situatie én voor de buurt.

Extra subsidie voor app-gebruikers

De gemeente is bezig met het aanvragen van verschillende, aanvullende subsidies. Als de subsidies zijn toegekend ontvangen de personen waarvan het woningdossier volledig is gevuld, naast advies op maat ook subsidie om te kunnen starten. De app

is bijna klaar en wordt nu nog getest en voorbereid voor gebruik. Inwoners die in het gebied Zoeterwoude Rijndijk wonen, ontvangen een brief zodra de app beschikbaar is.

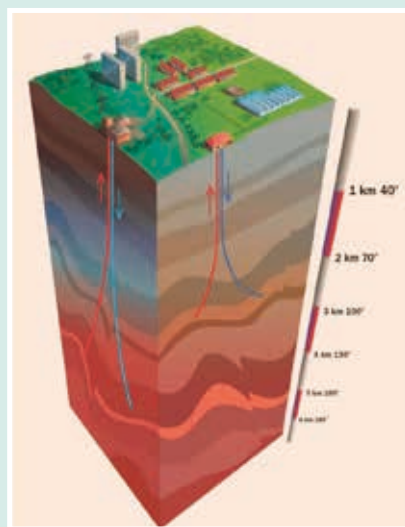
Interesse? Meld je aan!

Vragen of interesse naar aanleiding van dit artikel? Kijk dan op:

zoeterwoudegaatgoed.nl

De app is in samenwerking met Vonc Communicatie, The Imagineers, The Early-birds en TNO ontwikkeld.

Geothermie

Geothermie, ook wel aardwarmte genoemd, is een techniek die gebruikt wordt om woningen en bedrijven op een duurzame en aardgasvrij manier te verwarmen.

Binnen in de aarde is van nature warm water aanwezig. Geothermie maakt gebruik van deze warmte. Hoe dieper het water, des te warmer het is.

Dit water, soms kilometers diep, wordt omhoog gepompt en gebruikt om gebouwen te verwarmen. Het afgekoelde water stroomt terug en wordt door dezelfde aardlaag weer opgewarmd.

Geothermie is een duurzame warmteoplossing om hele wijken en/of buurten tegelijk aardgasvrij te maken. Via een warmtenet komt het warme water in de huizen, en verwarm je je woning net zoals nu met radiatoren. Geothermie heeft een hoge temperatuur waardoor isoleren niet direct noodzakelijk is.

Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft zes vergunningen verleend voor het opsporen van geothermie in onze regio. Als dit iets oplevert en er wordt overgegaan op warmtewinning dan kan Zoeterwoude hier gebruik van maken.

Ook ondernemers willen kosten besparen én bijdragen aan de energietransitie. Bijvoorbeeld door hun bedrijfspanden te verduurzamen of zelf energie op te wekken met zonnepanelen. En ook in hun bedrijfsactiviteiten zoeken ze naar verduurzamingsmogelijkheden.

Familiebedrijf Houtwerf: circulair en duurzaam

Het Zoeterwoudse bedrijf Houtwerf heeft duurzaamheid al een aantal jaren hoog op de agenda staan. René van Haasteren, salesmanager, vertelt hoe duurzaamheid een plek heeft in hun bedrijf.

Circulair en duurzaam

'Hout is van zichzelf een duurzaam materiaal. Omdat het hernieuwbaar is en CO₂ vasthoudt. We verkopen alleen hout afkomstig uit verantwoord beheerde bossen

of plantages. Daar hebben we ook de nodige certificaten voor,' vertelt René.

'Duurzaam: beter voor het milieu én de gezondheid van onze medewerkers'

'We zetten graag een stap extra in de productontwikkeling. Zo hebben we samen met onze partners een nieuwe, biologische lijm ontwikkeld die geen Formaldehyde bevat. Dat maakt de platen, die met deze lijm zijn verlijmd, beter voor het milieu én de gezondheid van de mensen die het product verwerken. Ook ontwikkelen we producten van bomen die gebruikt zijn voor bijvoorbeeld (voedsel) plantages. Die geven wij een tweede leven. Zo zetten we continue stappen om verder te verduurzamen. Ons streven is om uiteindelijk alleen volledig circulaire producten te verkopen.'

Gezondheid medewerkers

Recent heeft het bedrijf een tweede, elektrische BYD heftruck in gebruik genomen.

Deze krachtige heftruck is in 15 minuten tot 80% opgeladen. 'Het scheelt veel vervuilende uitstoot en ze zijn ergonomisch ontworpen. Daardoor zijn ze ook een stuk beter voor de gezondheid van onze medewerkers, dan heftrucks op fossiele brandstof.'

Jouw GOED-verhaal

Onderneem jij duurzaam in Zoeterwoude? Mail ons en deel ook jouw verhaal in de GOED-krant! info@zoeterwoudegaatgoed.nl

Subsidie voor 'grootdakbezitters'

Provincie Zuid-Holland stelt subsidie 'Zonnig Zuid-Holland' beschikbaar. Ben je ondernemer en heb je een groot dak op je bedrijfsgebouw? Dan is het wellicht een optie om dit dak in te zetten voor zonnepanelen.

Subsidie voor dakaanpassingen

Niet alle daken zijn meteen geschikt voor zonnepanelen. Soms moet bijvoorbeeld de constructie worden aangepast om de zonnepanelen te kunnen dragen. Voor de extra investering die hiervoor nodig is kun je subsidie aanvragen.

Meer informatie vind je op:

zoeterwoudegaatgoed.nl

Verwarmen met airco's! Hoe is het Mondzorg Dorpsstraat 12 vergaan?

In de GOED-krant van oktober vorig jaar vertelde Pieter van der Waals van Mondzorg Zoeterwoude-dorp aan de Dorpsstraat 12, dat zij overgingen op airco's. Om de praktijkruimtes te koelen én te verwarmen. In de afgelopen maanden hebben we een paar koudere periodes gehad. Wat zijn de ervaringen van Pieter en zijn medewerkers?

Pieter vertelt: 'We zijn nu volledig van het gas af en tot nu toe zijn we positief over het verwarmen met de airco's. Alle ruimtes zijn behaaglijk, alleen bij de balie bleek het net iets te koud te zijn. Daar hebben we een extra elektrische verwarming geplaatst. In het begin is het even wennen en zoeken naar de juiste instellingen. Zo bleek het bijvoorbeeld na het weekend erg koud in de praktijk. Nu zijn de airco's zo ingesteld

dat ze eerder aanslaan, en is ook dit euvel verholpen.'

Het is op dit moment nog te vroeg om precies het effect op de kosten te kunnen zien. Die verwachten we later dit jaar te kunnen delen. Feit is wel dat Pieter geen last heeft van de stijgende gasprijzen.

Hagen: meer dan goede sier alleen

Nu alle planten voor de winter zijn ondergedoken, biedt de tuin soms een wat troosteloze aanblik. Maar dat kan anders! Maak je tuin sfeervoller met hagen. Juist in de winter komen hagen tot hun volle recht. Omdat ze wintergroen zijn, bessen dragen of het blad vasthouden. Ook kun je hagen in mooie lijnen snoeien, wat je tuin interessanter maakt.

De wintermaanden zijn perfect voor het planten van een haag. Je kunt hagen gebruiken als natuurlijke afscheiding van je tuin, maar ook om je tuin op te delen. Daardoor lijkt je tuin groter, maar kun je bijvoorbeeld ook containers aan het zicht onttrekken.

Hagen voor onze gezondheid

Hittestress en een ongezonde lucht heb-

Wist je dat....

**Groene erfafscheiding
omgevingsgeluid dempt!**

ben een negatief effect op onze gezondheid. Versteende tuinen dragen hieraan bij, terwijl groene tuinen onze leefomgeving juist gezonder maken. Tuinen en parken zijn samen goed voor ruim de helft van het oppervlak in steden en dorpen. Dat betekent dat we dus zelf kunnen bijdragen aan een gezonde leefomgeving.

Door een haag te planten, vergroen je flink wat meters in je tuin. Hagen zuiveren de lucht die je inademt, doordat ze de voor ons schadelijke CO₂ omzetten naar zuurstof én fijnstof uit de lucht filteren.

Natuurlijke airconditioner

Hagen helpen ook wateroverlast te voorkomen. Tijdens hevige regenbuien nemen hagen veel water op en houden dit vast. Op warme zomerdagen verdampt dit water weer via de bladeren. Deze fijne nevel geeft verkoeling. Een soort natuurlijke airconditioner dus.

Hagen, weinig onderhoud

Wil je een strakke haag? Snoei je haag een keer in het voorjaar en nog een keer rond september. Mag het wat losser? Snoei dan je haag in juni rond de langste dag.

Vogels en egels in je tuin? Zo doe je dat!

Veel kleine dieren, zoals vogels en egels, leven in de bebouwde omgeving. In onze tuinen nestelen ze, zoeken voedsel en bescherming. Het wordt voor kleine dieren steeds moeilijker in onze wijken en rondom onze huizen een geschikte woonomgeving te vinden. Doordat te veel tuinen zijn betegeld en hagen zijn vervangen door schuttingen.

Hagen voor beschutting en nestjes

In de hagen bouwen vogels graag een nestje. Het is er koel en beschut. En overdag vinden egels een prima slaapplek onder onze hagen, beschermd tegen regen of felle zon. In ruil voor de woonplek, helpen vogels en egels je bij het onderhoud van je tuin. Ze eten namelijk graag een slakje, waardoor je minder snel overlast hebt van plagen.

→ GOED-tip

Plaats een haag in je tuin en profiteer van een natuurlijke airconditioner!

Hagen en struiken nemen tijdens hevige regenbuien water op. Op warme dagen verspreiden ze opgeslagen water als een fijne nevel en bieden zo verkoeling.

Samen houden we onze voeten droog! Meer informatie en tips op: zoeterwoudegaatgoed.nl

Zoeterwoude Schoon!

Zaterdag 19 maart, Landelijke Opschoondag

Met kleine dingen maak je al een groot verschil. Door iets van je stoep te rapen, doe je al iets tegen zwerfafval. Een keer per jaar gaat heel Nederland gezamenlijk aan de slag en ruimt massaal zwerfafval op. Een actie die de afgelopen jaren steeds groter is gegroeid en waaraan steeds meer mensen meedoen. Ook in Zoeterwoude!

Maar liefst honderd vrijwilligers gingen vorig jaar aan de slag en ook Scouting Zoeterwoude hielp met opruimen. Samen vulden ze met het gevonden zwerfafval zestig volle vuilniszakken!

Doe 19 maart mee! Jong en oud, in een groep of individueel; iedere hulp is welkom. De gemeente stelt voor de actie speciale, gele afvalzakken en afvalgrijpers beschikbaar om afval te rapen. Deze kun je ook buiten de actiedag om gebruiken.

Maak Zoeterwoude zwerfafvalvrij!

Meer informatie en aanmelden:
samengezondzoeterwoude.nl

2021

Nederland: 30.000 deelnemers

Zoeterwoude:

100 deelnemers

60 zakken afval = 255 kilo

Afval Top 5

- Sigarettenfilters
- Blikjes
- Snoep- en koekwikkels
- Flesjes
- Servetten, tissues, bekertjes

Statiegeld kleine flesjes Minder zwerfafval!

Op nummer 4 in de lijst meest gevonden zwerfafval staan de kleine PET-flesjes.

Sinds vorig jaar zomer betaal je vijftien cent statiegeld voor kleine, plastic flesjes frisdrank en water.

Zo kunnen we de flesjes hergebruiken en zwerfafval verminderen.

Feit & Doelstelling

We zijn in Zoeterwoude al goed bezig! We staan op één in de lijst voor afvalscheiding Zuid-Holland.

In Nederland komt per persoon gemiddeld **170 kilo** bij het restafval terecht. In Zoeterwoude is dit **58 kilo** per persoon!

Doelstelling

Restafval in Zoeterwoude per inwoner:

2020: 67 kg

2021: 60 kg

Langetermijn: 30 kg

Afvalbrengstation dorpscentrum aangepakt!

De losse containers van afvalbrengstation Loethe worden vervangen door een ondergrondse milieustraat.

Eind 2021 stemde de raad in met het plan van aanpak 'Een vitaal dorpscentrum'. In 2022 start de planvorming voor het dorpscentrum. Doelstelling voor Loethe: een net ingerichte milieustraat, goed bereikbaar en passend in de omgeving. PostNL wil haar pakketautomaat verdubbelen en de geldautomaat van de Rabobank blijft aanwezig.

Wist je dat?

Dit is de minimale levensduur van zwerfafval

Bananenschil
1 jaar

Sigarettenpeuk
2-12 jaar

Kauwgom
20 jaar

Blikje
50 jaar

Petfles
Oneindig

Zon op Zoeterwoude

Heb je geen mogelijkheden om zonnepanelen op je dak te plaatsen of gebruik je meer stroom dan je op je dak kunt opwekken? Dan kun je als inwoner van Zoeterwoude lid worden van coöperatie Zon op Zoeterwoude en profiteren van de vele voordelen van zonnestroom.

Zon op Zoeterwoude plaatst zonnepanelen op daken van particulieren, bedrijven en instellingen. Zo dragen ze bij aan de doelstelling van Zoeterwoude Duurzaam 2030. Ben je lid van de coöperatie, dan kun je met het kopen van certificaten deelnemen in de opbrengsten van de opgewekte stroom.

Tweede project: Keer-weer-4

Het eerste project, bij Kaasboerderij van Veen, was zeer succesvol. Nu start het tweede project. Hiervoor hebben Tjade de Boer en Hans Berg hun dak in Zoeterwoude beschikbaar gesteld. Op het dak is plek voor 154 zonnepanelen, goed voor bijna

54.000 kWh duurzame stroom. Er worden voor dit project 215 certificaten uitgegeven. Elk certificaat heeft een waarde van ongeveer 250 kWh per jaar.

Doe mee, koop een certificaat!

De prijs van een certificaat bedraagt ongeveer 260 euro. Daar komt nog 21% btw bij, maar Zon op Zoeterwoude vraagt die btw weer voor je terug.

Hoe werkt het?

Benieuwd hoe het precies werkt of wil je je gelijk aanmelden? Op de site van zonopzoeterwoude.nl vind je uitgebreide informatie en een contactformulier.

Hoe verdien je je investering terug?

De coöperatie verkoopt de opgewekte stroom aan een energieleverancier. De opbrengsten worden, na aftrek van de kosten, verdeeld onder de deelnemers.

1. Je ontvangt een deel van de exploitatiesubsidie die de coöperatie krijgt.
2. De coöperatie ontvangt jaarlijks een extra vergoeding: de margevergoeding. Deze vergoeding (€ 50 in 2021) geven we, na goedkeuring in de ALV, door aan onze leden.
3. Als inwoner van Zoeterwoude kun je via Zon op Zoeterwoude in aanmerking komen voor de gemeentelijke duurzaamheidssubsidie.

ZD2030 'Met een infraroodcamera door je straat'

Wanneer je woning niet goed is geïsoleerd, kan er warmte naar buiten lekken. Dit betekent dat je meer gas verbruikt om het binnen op temperatuur te houden.

Een infraroodcamera brengt in beeld op welke plekken warmte naar buiten lekt. Door deze plekken gericht te isoleren, voorkom je warmteverlies en bespaar je energie.

Doe mee met je straat!

Het IR-team van ZD2030 zoekt voor de wintermaanden 'straten' in gemeente Zoeterwoude, waar bewoners gezamenlijk mee willen doen om het isolatieniveau/warmteverlies van de woningen in kaart te brengen. Het IR-team maakt de opnames vanaf de straat.

Deelnemersvoorwaarden

- Liefst zoveel mogelijk bewoners die mee willen doen. De anderen hebben geen bezwaar tegen de IR opname
- Een of enkele van die bewoners zorgen voor de communicatie met hun medebewoners:
- Zij vragen of er opnames mogen worden gemaakt.
- Informeren iedereen wanneer de opnamen worden gemaakt
- Nodigen de bewoners uit voor een bijeenkomst die Zoeterwoude Duurzaam 2030 organiseert om de resultaten te bespreken.

Voor het maken van goede infraroodopnames moet het temperatuurverschil tussen binnen en buiten minimaal 15 graden zijn. Daarom is het team alleen actief in

de wintermaanden. Er zijn niet heel veel meer van dit soort dagen, en het aantal deelnameplekken is hierdoor beperkt. Meld je dus snel aan!

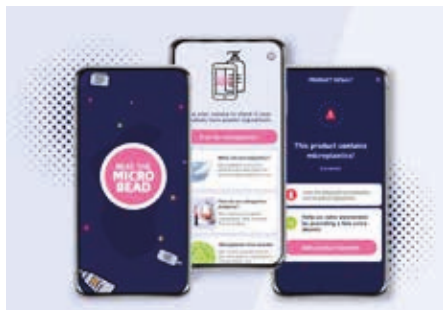
Kijk voor meer informatie op: zd2030.nl
Direct aanmelden?
Mail naar info@zd2030.nl

De actie: 'met een infraroodcamera door je straat' is een experiment om met de bewoners van een straat het gesprek op gang te brengen. Over het besparen van energie en dus euro's. En hoe je dat samen kunt realiseren.

BEAT THE MICROBEAD

Kies voor plasticvrije verzorgingsproducten!

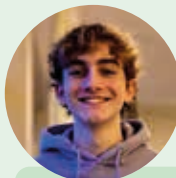
Tandpasta, make-up, douchegels, shampoos... Heel veel producten bevatten microbeads. Minuscule stukjes plastic, vaak onzichtbaar voor het blote oog. Ze zijn ook zo klein dat de waterzuiveringsinstallatie ze niet uit het water kan filteren en belanden de microbeads in onze zeeën en oceanen. Gelukkig groeit het aantal plasticvrije merken en kun je steeds makkelijker kiezen voor 'schone' producten. Met de app Beat The MicroBead scan je eenvoudig de ingrediënten en zie je gelijk of jouw producten plasticvrij zijn!

jongeklimaatbeweging.nl

Praat en doe mee op het platform voor jongeren over jouw duurzame toekomst!

Jong Zoeterwoude gaat GOED

Let's TALK about!

Werre van de Mortel

17 jaar

Beste Ton, wat ontzettend leuk dat ik mag meepraten over dit belangrijke onderwerp. In Zoeterwoude bestaat het plan voor een groot windmolenpark. Persoonlijk vind ik dat niet zo mooi en ook niet passend in ons landschap. Als je bijvoorbeeld waterstofgas duurzaam kan verkrijgen, met windmolens of zonnepanelen, zou dit een mooie oplossing zijn.

21:22

Goedemorgen Werre, je kaart belangrijke vragen aan. Om onze doelen te halen hebben we het hele scala aan mogelijkheden nodig. Gelukkig hoeft het niet allemaal nu, vandaag, geregeld te zijn. Ik vind in ieder geval belangrijk dat we serieus naar de verschillende opties kijken. Niet alleen praten, maar ook doen.

09:31

Helemaal mee eens, actie 👍

22:38

En als we het over actie hebben: ik ben benieuwd wat jouw ideeën zijn.

06:38

Mij lijkt het handig als eerst de grote energieverbruikers in Zoeterwoude zuiniger worden, zoals het zwembad, sporthal of de school. En ook klein beginnen, met besparen. En lessen over duurzaamheid voor jongeren in Zoeterwoude.

12:42

Het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed is zeker een actie waar we aan werken. Het Cultuurhuis heeft een mooi energielabel. Bewustwording van eigen gedrag is essentieel, alle kleine beetjes helpen. Lessen over duurzaamheid is een gaaf idee. Zou daar belangstelling voor zijn?

14:05

Ik denk niet dat jongeren zelfstandig naar lessen over duurzaamheid gaan. Maar als we de lessen op scholen aanbieden, bijvoorbeeld een kwartiertje per week over duurzaamheid praten in de klas, dan verwacht ik dat het al een stuk meer gaat leven bij de jeugd.

19:40

En dat zou heel praktisch kunnen. Bijvoorbeeld praten over hoelang het duurt voor zwerfafval is afgebroken. Een plastic zak doet daar al gauw 20 jaar over. Of wat je zelf kunt doen aan energiebesparing.

20:05

Zeker waar 👍

20:23

Wat zou je de lezers van onze chat nog willen meegeven?

20:35

Laten we samen werken aan een schonere wereld, alle kleine beetjes helpen mee!

Het hele gesprek lezen? Scan de QR-code.

Ton de Gans
Wethouder Energie

